პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ახალგაზრდა სტალინელი

ი. ბ. სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პარტიული კომიტეტის, რექტორატის, კომკავშირის კომიტეტისა და პროფკომის ორგანო

Ахалгазрда Сталинели — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМ и профкома Тбилисского государственного университета имени И. В. СТАЛИНА

გამოცემის მეცხრე წელი

№ 29 (304)

14 ოქტომბერი პარასკევი, 1960 წ.

ფასი 15 კაპ.

პროფ. ა. ბერაძე ნაყოფიერ სამეცნიერო და პედაგოგიურ მუშაობასთან ერთად შემოქმედებით საქმიანობასაც ეწევა. იგი წარმატებით თარგმნის ქართულ ენაზე ანტიკური ლიტერატურის ძეგლებს.

სურათზე: პროფ. ა. ბერაძე (ცენტრში) სტუდენტებს დედანში უკითხავს ჰომიროსის უკვდავ „ოდისეას".

ფაკულტეტის უმნიშვნელოვანესი ამოცანები — აი, რის ირგვლივ იმსჯელეს

(აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტის პროფორგანიზაციის კრებაზე)

სასწავლო-აღმზრდელობითი და სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესებისათვის ზრუნვის ნიშნით ჩატარდა აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტის პროფორგანიზაციის საანგარიშო-საგადარჩევნო კრება.

ფაკულტეტის პროფბიუროს მუშაობის შესახებ მოხსენება გააკეთა ამხ. კ. ფილავამ. მან აღნიშნა, რომ საანგარიშო პერიოდში პროფორგანიზაცია თავის მუშაობას წარმართავდა იმ მიმართულებით, რათა ქმედითი დახმარება გაეწია დეკანატისათვის სასწავლო და სამეცნიერო მუშაობის უკეთ დაყენების საქმეში. ამ მიზნით საანგარიშო პერიოდში ხუთჯერ ჩატარდა საწარმოო თათბირი, რომლებზეც განხილული იყო ისეთი საკითხები, როგორიცაა სასწავლო გეგმების შესრულება, სამეცნიერო-კვლევითი თემატიკის შესრულება, ლიბერალიზმის წინააღმდეგ ბრძოლა, ლექცია-სემინარებზე სტუდენტთა დასწრება და მონაწილეობა, კულტმასობრივი მუშაობა და სხვა. საწარმოო თათბირებზე აქტიურ მონაწილეობას იღებდნენ ფაკულტეტზე მომუშავე პროფესორ-მასწავლებლები და თანამშრომლები.

ფაკულტეტზე ნაყოფიერად წარმოებდა სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობა, ამის საუკეთესო მაჩვენებელია უნივერსიტეტის „შრომების" 91-ე ტომი, აღმოსავლური სერია, რომელშიც წარმოდგენილია საადმოსავლეთმცოდნეო დარგებში გაშლილი იმ ნაყოფიერი მუშაობის შედეგები, რაც საანგარიშო პერიოდში გაკეთდა ფაკულტეტზე. აღსანიშნავია ისიც, რომ ეს ტომი წარდგენილი იყო ორიენტალისტთა XXV საერთაშორისო კონგრესზე, რომელიც წლეულს აგვისტოში ჩატარდა ქ. მოსკოვში. ფაკულტეტზე კადრების საქმიანი მომზადების მაჩვენებელია ის, რომ ხსენებულ კონგრესზე მონაწილეობა მიიღო ფაკულტეტის რამდენიმე მუშაკმა მოხსენებების წაკითხვით.

საანგარიშო პერიოდში ფაკულტეტის მუშაკმა პროფ. კ. წერეთელმა ნაშრომისათვის „სირიული ენის ქრესტომათია ლექსიკონითურთ" საუნივერსიტეტო პირველი ხარისხის პრემია დაიმსახურა.

ამასთან, ზემონათქვამი იმას არ ნიშნავს, რომ ჩვენს ფაკულტეტზე სამეცნიერო მუშაობა ყოველი მხრით რიგზე იდგეს. ეს, უპირველეს ყოვლისა, უნდა აღინიშნოს სტუდენტთა სამეცნიერო მუშაობაზე. მართალია, მოხსენებები იკითხებოდა, მაგრამ მათი ხარისხი და მომზადების დონე ვერ იდგა სათანადო სიმაღლეზე. ამის მიზეზი კი იმაში უნდა ვეძიოთ, რომ სტუდენტთა წრეებში არ წარმოებდა სისტემური და ინტენსიური მუშაობა. ვერ არის სათანადოდ უზრუნველყოფილი პროფესორ-მასწავლებელთა სამეცნიერო მივლინებების საკითხი, რაც უდავოდ უშლის ხელს სამეცნიერო მუშაობის გაშლას შესაძლებლობის მიხედვით. აღმოსავლეთმცოდნეობის დარგში მუშაობის სპეციფიკა შეუძლებელია შემოიფარგლოს მხოლოდ თბილისის მუზეუმებსა და ბიბლიოთეკებში არსებული ფონდებით, აგრეთვე საქართველოს სამეცნიერო-კვლევითს დაწესებულებებში მომუშავე სპეციალისტებით.

საანგარიშო პერიოდში პროფორგანიზაცია, დეკანატთან და პარტორგანიზაციასთან ერთად, ისევე როგორც ყველა სხვა საკითხს, განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევდა ლიბერალიზმის წინააღმდეგ ბრძოლას. ამის შედეგად, მართალია, სასწავლო წლის შედეგებში აკადემიურმა წარმატებამ პროცენტული მაჩვენებლებით დაიწია, მაგრამ ფაკულტეტის კოლექტივს ეს სრულებითაც არ აშინებს, რადგან იგი დროებითია და შედეგად მიღწეულ იქნება სწავლის ხარისხის ამაღლება. სწორედ ეს არის ახლა მთავარი. ჩვენს წინაშე გადაუდებელ ამოცანად დგას მივაღწიოთ მკვეთრ გაუმჯობესებას აღმოსავლური ენების სწავლების, განსაკუთრებით თანამედროვე, ცოცხალი მეტყველების სწავლების დარგში. ამასთანავე უნდა მივაღწიოთ იმას, რომ პირველი ორი-სამი სემესტრი წყვეტდეს აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტზე სტუდენტის შემდგომად დატოვებისა თუ გარიცხვის საკითხს. ამისათვის, რასაკვირველია, ლიბერალიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის გაძლიერებაა საჭირო.

მოხსენების გარშემო გამართულ კამათში მონაწილეობა მიიღეს ფაკულტეტის დეკანმა პროფ. დ. კობიძემ, პარტორგანიზაციის მდივანმა ბ. სილაგაძემ, დოც. ი. შილაკაძემ, დოც. გ. ფუთურიძემ, დოც. ე. გუდიაშვილმა, პროფ. ვ. გაბაშვილმა და სხვებმა. გამოსულმა ამხანაგებმა აღნიშნეს, რომ ფაკულტეტზე სუსტად იყო გაშლილი კულტმასობრივი მუშაობა. ამასთან, გულისწყრომა გამოითქვა იმის გამო, რომ ადგილკომი ვერ უზრუნველყოფდა, აუცილებელ შემთხვევებშიც კი, ფაკულტეტის თანამშრომლებს სანატორიუმის საგზურებით. მოკამათეებმა მომავალი პროფბიუროს წინაშე დააყენეს საკითხი, რათა უფრო აქტიურად იზრუნოს და შეისწავლოს თანამშრომელთა საყოფაცხოვრებო პირობები. აღინიშნა, აგრეთვე, რომ ფაკულტეტზე არადამაკმაყოფილებლად მუშაობს კედლის გაზეთი.

ბევრი ითქვა კაბინეტების შესახებ. მართლაც, დროა, მით უმეტეს ახლა, როცა ამის შესაძლებლობა უფრო მეტად არსებობს, რომ აღმოსავლური ფილოლოგიის კაბინეტი, რომელიც მოთავსებულია ფრიად პატარა ოთახში და შიგ მუშაობს ოთხი კათედრა, გაფართოვდეს; აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტის სტუდენტების მუშაობისათვის აუცილებელია ეს ღონისძიება. აღმოსავლური ენების შესწავლისათვის საჭირო მთელი რიგი აუცილებელი ლიტერატურით, ლექსიკონებისა და სხვა სახელმძღვანელოების სახით, მხოლოდ და მხოლოდ აქ შეიძლება ისარგებლოს სტუდენტმა.

როგორც სასიამოვნო მოვლენა, აღინიშნა, რომ ფაკულტეტზე მოწვეულნი არიან ახალი ძალები: ინდოელი პროფესორი ჯეკ ლიტტონი, რომელიც კითხულობს კურსებს ისეთ ინდურ ენებში, როგორიცაა ენა ჰინდი და ენა ბენგალი, თურქული ენის პრაქტიკოსი ლექტორი ჰ. ჰალიმიში, აღდგენილ იქნა და ახალი ძალები შეემატენ არმენოლოგიის კათედრას. ყველაფერი ეს იმას ნიშნავს, რომ აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტი რექტორატის განსაკუთრებული ყურადღების ქვეშაა და ეს დარგი საერთოდ ახალი ამოცანების წინაშე დგას მეცნიერებისა და საზოგადოებრივი ცხოვრების წინაშე. ხომ ფაქტია, რომ არასოდეს არ ყოფილა აღმოსავლეთის შესწავლის საკითხი ისე აქტუალური, როგორც დღესაა.

აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტის პროფორგანიზაცია, როგორც ყველაზე უფრო მასიური ორგანიზაცია, პარტორგანიზაციის ხელმძღვანელობით ენერგიულად უდგას მხარში დეკანატს, რათა წარმატებით გაუძღვეს საადმოსავლეთმცოდნეო კადრების მომზადების საპატიო საქმეს.

დასასრულ კრებამ მიიღო პრაქტიკული ღონისძიებანი. პროფბიუროს მუშაობა შეაფასა დამაკმაყოფილებლად და აირჩია პროფბიუროს ახალი შემადგენლობა.

კარგი ღონისძიება

თანამედროვე აფრიკის ამბებსა და კუბელი ხალხის გმირული ბრძოლის საკითხებს მიეძღვნა ეკონომიური გეოგრაფიის კათედრის ღია სხდომა და სპეციალური გამოფენა, რომელიც მოეწყო ამ რამდენიმე ხნის წინათ.

სხდომა შესავალი სიტყვით გახსნა კათედრის გამგემ, პროფ. ლ. კარბელაშვილმა, რომელმაც მოკლედ დაახასიათა აფრიკის ჩაგრულ ხალხთა ეროვნულ-გამათავისუფლებელი მოძრაობის აღმავლობა თანამედროვე ეტაპზე და მიუთითა იმ დიდ მხარდაჭერაზე, რომელსაც საბჭოთა კავშირი უწევს კოლონიური ქვეყნების ხალხებს ეროვნული დამოუკიდებლობის მოპოვებისათვის ბრძოლაში.

მან აღნიშნა, რომ უაღრესად დიდი მნიშვნელობა ენიჭება გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის XV სესიაზე სსრ კავშირის დელეგაციის მეთაურის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის, ამხ. ნ. ს. ხრუშჩოვის მიერ წამოყენებულ წინადადებას იმის შესახებ, რომ მთლიანად და საბოლოოდ მოსპობილ იქნეს კოლონიური რეჟიმი, და საბჭოთა დეკლარაციას კოლონიური ქვეყნებისა და ხალხებისათვის დამოუკიდებლობის მინიჭების შესახებ. ეს უმნიშვნელოვანესი წინადადებანი ახალ პერსპექტივებს სახავენ კოლონიური ქვეყნების გათავისუფლებისათვის ბრძოლის გზაზე და მიუთითებენ კოლონიალიზმის, როგორც სამარცხვინო მოვლენის მოსპობისაკენ.

მოხსენებით აფრიკის პოლიტიკური რუკის შესახებ გამოვიდა დოც. ნ. ნაჭყებია. მან ნათლად გააშუქა დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის გავლენა აზიის, აფრიკისა და ლათინური ამერიკის ქვეყნების ეროვნულ-გამათავისუფლებელ მოძრაობაზე, მის აღმავლობაზე. ილაპარაკა იმ ცვლილებებზე, რომლებიც აფრიკის კონტინენტზე განხორციელდა უკანასკნელ წლებში, და იმ საყოველთაო მხარდაჭერაზე, რომელსაც საბჭოთა ხალხთან ერთად მთელი მსოფლიოს პროგრესული ადამიანები იჩენენ კოლონიური რეჟიმისაგან გათავისუფლებისათვის მებრძოლი ხალხების მიმართ.

აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით მოწყობილი გამოფენის შესახებ მოხსენებით გამოვიდა დოც. ე. დემეტრაშვილი. მან დამსწრეებს ზოგადად გააცნო გამოფენის მიზანი და ამოცანები. გააშუქა კოლონიური რეჟიმისაგან გათავისუფლებული აფრიკის ქვეყნებისა და კუბელი ხალხის ბრძოლის მნიშვნელობა, იმპერიალისტების მიერ ამ ქვეყნების დამონების მიზეზები და მტაცებლური ხასიათი.

აღნიშნულ მოხსენებათა ირგვლივ გამართულ კამათში მონაწილეობა მიიღეს დოცენტებმა — ვლ. ბურჯანაძემ, შ. ქორიძემ და ქრ. ჯაყელმა.

დასასრულ, კათედრის გამგემ, პროფ. ლ. კარბელაშვილმა მოკლედ შეაჯამა კამათში გამოსული ამხანაგების წინადადებანი და რწმენა გამოთქვა, რომ ეკონომიური გეოგრაფიის კათედრა შემდეგშიც ენერგიულად წარმართავს ასეთ ნაყოფიერსა და სასარგებლო საქმიანობას.

ვ. აბულაძე

გამსვლელი სამეცნიერო სესია

ამასწინათ ჩვენი უნივერსიტეტის დიალექტიკური და ისტორიული მატერიალიზმის კათედრამ მცხეთაში ჩაატარა გამსვლელი სამეცნიერო სესია.

სამეცნიერო სესია ჩატარდა თემაზე — „თანამედროვე ბურჟუაზიული და რევიზიონისტული იდეოლოგიის კრიტიკა". კათედრის გამგის, დოც. ს. ლარცულიანის შესავალი სიტყვის შემდეგ წაკითხულ იქნა შემდეგი მოხსენებები: „თანამედროვე რევიზიონიზმის მეთოდოლოგია" (მომხს. დოც. ბ. ლუტიძე), „კლასებისა და კლასთა ბრძოლის შესახებ თანამედროვე ბურჟუაზიულ და რევიზიონისტულ შეხედულებათა კრიტიკა" (მომხს. დოც. ბ. კარტოზია), „სახელმწიფოს შესახებ თანამედროვე რევიზიონისტულ შეხედულებათა კრიტიკა" (მომხს. დოც. გ. ასათიანი), „თანამედროვე ბურჟუაზიული სოციოლოგიის რეაქციული არსი" (მომხს. დოც. ვ. კალანდარიშვილი).

სამეცნიერო სესია მაღალ დონეზე ჩატარდა.

გვიყვარდეს წიგნი, გვიყვარდეს ჩვენი ბიბლიოთეკა

★ ★ ★ ★ ★ ★

სტუდქალაქის V კორპუსში სტუდენტთა სამკითხველო დარბაზი მუდამ სავსეა მკითხველებით. აი, ახლაც შეკრებილან აქ ახალგაზრდები და ახალ გაზეთებს კითხულობენ.

ფოტო გ. გოგოხიასი

დავიცვათ დარბაზში მუშაობის წესები

დილიდან სასწავლო წლის დაწყებისა, სამკითხველო დარბაზები სავსეა მკითხველებით. სამწუხაროდ, უნდა აღინიშნოს ის ფაქტი, რომ ზოგი სტუდენტი თავისი უდისციპლინობით არცხვენს საბჭოთა სტუდენტის საპატიო სახელს. ხშირია, როცა სტუდენტი ქუდით, ანთებული პაპიროსით, ხმამაღალი ლაპარაკით, სიცილით შემოდის დარბაზში, ზოგჯერაც კიდევ ასეთი სტუდენტი დარბაზში შემოდის არა სამეცადინოდ, არამედ საუბრისათვის. მაგალითად, არაერთგზის გაფრთხილების შემდეგაც, საუბარი არ შეუწყვეტიათ დარბაზში მყოფ სტუდენტებს — ნუნუ გურგენიძეს, მერი გოგაძეს, ნოდარ კალანდაძეს (აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკ.) ინა დისკინას (ფიზიკის ფაკ.) და სხვ. ხშირია შემთხვევა, როცა სტუდენტი წიგნის გასატანად წარმოადგენს სხვის სტუდბილეთს ან პასპორტს, ჩათვლის წიგნაკს, კომკავშირულ ბილეთს. ზოგიერთის სტუდბილეთში კი ძნელია გვარის ამოკითხვა. დაუდევარი მოპყრობის გამო ამ წიგნაკში წაიშალა გვარი. ესეც არ იყოს. 5 წლის მანძილზე ყოველდღიური ხმარების პირობებში ძნელია მათი დაუზიანებლად შენახვა. ნუთუ არ შეიძლება ასეთი სტუდბილეთების გამოცვლა? ჩვენ გვიჭირს ასეთი სტუდბილეთების წარმომდგენ მკითხველს მოვემსახუროთ.

მინდა შევჩერდე ერთი შეხედვით თითქოს უმნიშვნელო, მაგრამ ჩვენი მუშაობისათვის მნიშვნელოვან დაბრკოლებაზე. ეს ეხება ქალიშვილებს, რომელთა სტუდბილეთებში ჩაკრული სურათები წარმოგვიდგენენ ლამაზად დავარცხნილთმებიან გოგონებს ჩვენს წინაშე კი თავზე თივის ზვინისმაგვარ თმებიანი ან უცნაურად თმაგაწეწილი ქალიშვილები დგანან. არაფერია საერთო სურათში აღბეჭდილ გოგონასა და სტუდბილეთის მფლობელ ქალს შორის. ხომ არ შეიძლება სტუდბილეთში სურათი შევცვალოთ ან სტუდენტმა დაიცვას თავი ასეთი მოდური მეტამორფოზისაგან. რათა, სხვა არა იყოს რა, ჩვენ აღარ მოგვცეს მიზეზი — დავეჭვდეთ მისი პიროვნებისა და საბუთის იდენტობაში. ბიბლიოთეკით სარგებლობის წესების მიხედვით სამკითხველო დარბაზიდან სასტიკად აკრძალულია წიგნების გარეთ გატანა, მაგრამ ზოგი სტუდენტი ამ წესს არ იცავს და უხერხულ მდგომარეობაში აყენებს ბიბლიოთეკის თანამშრომლებს. აი ფაქტებიც:

ფიზიკის ფაკულტეტის სტუდენტმა მიხეილ ბაქულაძემ მიმდინარე წლის 13 ივნისს უნებართვოდ გაიტანა 2 წიგნი პირველი კორპუსის სტუდენტთა სამკითხველო დარბაზიდან და ჯერაც არ დაუბრუნებია. ასევე არ დაუბრუნებია II კორპუსის სამკითხველო დარბაზისათვის 6 მაისს უნებართვოდ გატანილი წიგნი მექანიკა-მათემატიკის ფაკულტეტის სტუდენტს ჯონი უკლებას, იმავე ფაკულტეტის III კურსის სტუდენტს ს. პეტრიაშვილს ჯერაც არ დაუბრუნებია 18 მაისს გატანილი წიგნი. ასევე არ დაუბრუნებიათ სხვადასხვა დროს დარბაზიდან თვითნებურად გატანილი წიგნები ფიზიკის ფაკულტეტის სტუდენტებს — ს. ციციშვილს, ნ. ცევას, ი. ჯავახიშვილს, ნ. მაისურაძეს, ხოლო მექანიკა-მათემატიკის ფაკულტეტის სტუდენტმა დ. ამაშუკელმა მხოლოდ 7 ოქტომბერს დააბრუნა 16 მაისს გატანილი წიგნი.

საინტერესოა აღინიშნოს ერთი: ყველა დასახელებულ სტუდენტს აღნიშნული წიგნების სანაცვლოდ დატოვებული აქვთ თავიანთი სტუდბილეთები. ნუთუ მათ ამ ხნის განმავლობაში სულაც არ თხოვენ სტუდბილეთს კარისკაცები?

ვგების მომავალში შესაბამისი ფაკულტეტების კომკავშირული ორგანიზაციები დაინტერესდნენ აღნიშნულ სტუდენტთა შეუფერებელი საქციელით და დაეხმარონ ბიბლიოთეკის მუშაკებს დარბაზებში წესრიგის დამყარებაში.

მ. მაჭავარიანი,
სამკითხველო დარბაზების გამგე.

რედაქციისაგან: წერილში დასახელებული სტუდენტების საქციელი ნამდვილად გასაკიცხია და, ალბათ, შესაბამისი ფაკულტეტების კომკავშირული ორგანიზაციები და დეკანატები სათანადო ღონისძიებებს გაატარებენ ასეთების წინააღმდეგ.

ამასთან, რედაქციას საჭიროდ მიაჩნია, აღნიშნოს I და II კორპუსების სტუდენტთა სამკითხველო დარბაზების მორიგე ბიბლიოთეკართა — ა. შუბლაძის, ქ. ლორთქიფანიძის, ი. ანანიაშვილის, ა. არჩვაძისა და ჯ. უფლისაშვილის თავიანთი მოვალეობისადმი უპასუხისმგებლო დამოკიდებულება. ნუთუ მათ მხოლოდ დღეს, 3—4 თვის დუმილის შემდეგ, ჩათვალეს საჭიროდ, რომ აღნიშნულ სტუდენტთა შესახებ საზოგადოებრივი ზემოქმედების ზომებისათვის მიემართათ. რა თქმა უნდა, მათ ამის შესახებ დანაშაულის ჩადენის მეორე დღესვე უნდა მიემართათ შესაბამისი დეკანატებისათვის და მაშინ მდგომარეობა უფრო ადრე გამოსწორდებოდა.

სირცხვილია!

უნივერსიტეტის პირველი კორპუსის დიდ სამკითხველო დარბაზში დილიდან გვიან საღამომდე გრძელდება სტუდენტთა ძჩქეფარე შემოქმედებითი მუშაობა. ათობით სტუდენტი უზის სამეცადინო მაგიდებს და ჩაჰკირკიტებს წიგნებს, რათა, რაც შეიძლება მეტი ნექტარი ამოწოვოს წიგნიდან — ცოდნის წყაროდან, რათა ფუჭად არ ჩაიაროს ხუთმა წელმა, რომელსაც მრავალი ახლისა და კარგის მოცემა შეუძლია ყველა ჩვენგანისათვის.

როგორც ვთქვით, ბიბლიოთეკის კარები ფართოდაა ღია, მაგრამ ბიბლიოთეკაში შემსვლელი ყველა სტუდენტი როდია ამის ღირსი. განა შეიძლება ბიბლიოთეკაში შესვლის ღირსი იყოს ის კაცი, რომელიც უმოწყალოდ ხევს წიგნს და მასზე ათასგვარ არასაჭირო წარწერასა და ნახატს აკეთებს? ხშირად შეხვდებით ისეთ წიგნებს, რომელთაც ათობით და ოცობით გვერდი აკლია. რა თქმა უნდა, გამომცემლობას არ დაუკლია წიგნისათვის ფურცლები, ისინი უღირსთა ხელებმა ამოხიეს და სამუდამოდ დაუკარგეს შესანიშნავ წიგნებს ღირებულება. და მართლაც, რა ფასი აქვს ოცგვერდმოკლებულ წიგნს?

სირცხვილიც კია იმაზე ლაპარაკი, რომ სტუდენტმა უნდა იცოდეს წიგნის ფასი, რომ მისდამი პატივისცემით უნდა იყოს განწყობილი და უნდა ესმოდეს, თუ რა ბოროტებაა შეუბრალებლად და, ამასთან, შეგნებულად წიგნიდან ფურცლების ამოხევა.

განა იმ სტუდენტს ადამიანური გული აქვს და განა იგი საბჭოთა სტუდენტის სიმაღლეზე დგას, რომელმაც ჩვენი სასიქადულო პოეტის, გ. ტაბიძის ლექსების კრებულიდან ჯალათივით შეუბრალებლად ამოგლიჯა თორმეტი გვერდი? რა ითქმის იმ ახალგაზრდაზე, რომელმაც არნ. ჩიქობავას „ენათმეცნიერების შესავლიდან“ მთელი თავი ამოხია? ერთ რომელიღაც თავქარიანს (როგორც უწოდებს თავის თავს), უცდია ბარხუდაროვის გრამატიკაში უნიჭო ლექსით „ეხარებინა“ ხალხისათვის გაზაფხულის მოსვლა:

„გამოზაფხულდა,
ტარები დადგა.
ჩემს სულელ თავში
ქარები ჩადგა“.

და განა შეიძლება ყველა დასახიჩრებული და „სისხლნადინარი“ წიგნის დასახელება?! ჩვენ გვქონდა სამწუხარო შემთხვევა, გვენახა მრავალი მომჩივანი წიგნი, რომელიც ბუნებით ლამაზი, სიცოცხლით სავსე და სრული დაბადებულა, მაგრამ ვიღაცას გაუნადგურებია.

ვინ არიან ისინი, ვინც ამ „სიკეთეს“ სჩადიან? როცა ეს კითხვა ისმება, კაცს ენის მობრუნება უჭირს, ისინი ხომ ჩვენი უნივერსიტეტის სტუდენტები, ჩვენივე ამხანაგები არიან.

სირცხვილია, მეგობრებო, სირცხვილი და შემაძრწუნებელიც.

ა. ხმალაძე,
გ. მანია,
ჟურნალისტიკის განყოფილების I კურსის სტუდენტები.

კეთილსინდისიერად მოვეპყროთ ბიბლიოთეკის წიგნებს

უნივერსიტეტის სამეცნიერო ბიბლიოთეკის მილიონნახევრიანი წიგნადი ფონდი მეცნიერების დარგების მიხედვით მრავალფეროვანი და საინტერესოა. ბიბლიოთეკაში ინახება ბევრი უნიკალური გამოცემა.

ბიბლიოთეკის თანამშრომლები თვითეულ წიგნს პასუხისმგებლობით და მზრუნველობით უვლიან, ზრუნავენ იმისათვის, რომ მდიდარ წიგნად ფონდს არ გამოაკლდეს არცერთი წიგნი. ასევე ეპყრობა ბიბლიოთეკიდან წაღებულ წიგნს ყველა კულტურული მკითხველი. მაგრამ სამწუხაროდ, ჩვენს მკითხველთა შორის ცოტა როდი მოიძებნება ისეთი, რომელიც არა თუ იცავს წიგნით სარგებლობის წესებს, არამედ ხშირად უპასუხისმგებლო დამოკიდებულებასაც იჩენს როგორც ბიბლიოთეკის, ისე წიგნების მიმართ; არის შემთხვევები, როცა ზოგიერთი მკითხველი დახაზულს და დეფექტიან წიგნს აბრუნებს, ხოლო ზოგიერთი მათგანი ბიბლიოთეკიდან წაღებულ წიგნს საერთოდ აღარ აბრუნებს და თავის საკუთრებად მიიჩნევს.

ჩვენ აქ დავასახელებთ იმ მკითხველთა გვარებს, რომლებსაც რიგი წლების განმავლობაში აქვთ ჩვენი ბიბლიოთეკის წიგნების დავალიანება და რომელთა მისამართით მრავალი გაფრთხილება და უწყებაა დაწერილი. დოც. გრ. ჯაველიძეზე 1958 წლიდან ირიცხება ერთი წიგნი; მასწავლებელ ც. მათურელზე 1957 წლიდან — 4 წიგნი; ქართული ენის კაბინეტის აბონემენტით ლ. ბარამიძეს 1957 წლიდან აწერია ერთი წიგნი. უნივერსიტეტის თანამშრომელ ვ. კარგიშვილს—1958 წლიდან 2 წიგნი და სხვ.

არასახარბიელო მდგომარეობაა წიგნების დავალიანების მხრივ სტუდენტთა ბიბლიოთეკაშიც. დიდ ნაწილს სტუდენტებისა, რომლებზეც ირიცხება წიგნის დავალიანება, მიუხედავად მრავალგზის გაფრთხილებისა, თავიც არ შეუწუხებიათ და არ უფიქრიათ წიგნის დაბრუნება. აი ისინიც: ქიმიის ფაკულტეტის სტუდენტები ლ. ჭანტურია და ი. კიკვიძე, რომლებსაც ჯერაც არ დაუბრუნებიათ 1957 წელს გატანილი წიგნები. ფიზიკის ფაკულტეტის სტუდენტ ჯეჯილო ერისთავზე 1957 წლიდან ირიცხება — მირიანაშვილის „ზოგადი ფიზიკის კურსი“ ნ. 1; ვ. ფილიპოვაზე — შტრაუფის „მოლეკულარული ფიზიკა“ იურიდიული ფაკულტეტიდან ვ. გვარამიაზე 1959 წლიდან ირიცხება ორი წიგნი. იურიდიული ფაკულტეტიდან გარიცხულმა სტუდენტმა გიორგი იაშვილმა 1956 წელს ბიბლიოთეკიდან გაიტანა 3 წიგნი, რომლებზეც დღეს დიდი მოთხოვნაა ბიბლიოთეკაში. უწყებების გაგზავნის გარდა, იგი პირადადაც ბევრჯერ იქნა გაფრთხილებული, მაგრამ გ. იაშვილი ყურსაც არ იბერტყავს. დასავლეთ ევროპის ენებისა და ლიტერატურის ფაკულტეტიდან სტუდენტ დ. წურქავაზე 1957 წლიდან ირიცხება 4 ისეთი წიგნი, რომლებზეც ბიბლიოთეკაში დიდი მოთხოვნაა. ისტორიის ფაკულტეტიდან გ. ნასიძეზე 1959 წლიდან ირიცხება ერთი წიგნი. სხვებიც ბევრია ისეთი მკითხველი, რომლებიც არ ფიქრობენ დიდი ხნის წინათ გატანილი წიგნების უკან დაბრუნებას, მაგრამ მაგალითისათვის ესეც საკმარისია.

წიგნების დავალიანება ირიცხება უნივერსიტეტის კურსდამთავრებულებზეც. საინტერესოა, ამ მოვალეებმა როგორ მიიღეს დიპლომი უნივერსიტეტის დამთავრების შესახებ, ბიბლიოთეკიდან სათანადო ცნობის წარდგენის გარეშე.

დღეს ჩვენი კოლექტივი უნივერსიტეტის სხვა მრავალ მიღწევასთან ერთად, ამ მეტად მდიდარი მეცნიერული ბიბლიოთეკითაც ამაყობს და ამიტომ ამ კოლექტივის თვითეულმა წევრმა — სტუდენტი იქნება იგი თუ თანამშრომელი, უნდა იცოდეს, რომ უნივერსიტეტის სამეცნიერო ბიბლიოთეკის ფონდისადმი ასეთი უპასუხისმგებლო, უდიერი და მიმთვისებლური დამოკიდებულებისათვის ისინი პასუხს აგებენ უნივერსიტეტის მთელი კოლექტივის წინაშე.

მ. ოქიტაშვილი,
ძირითადი აბონემენტის განყოფილების გამგე.

ი. კვატაშიძე,
სტუდენტთა აბონემენტის განყოფილების გამგე.

ნილს ჰენრიკ ბორი

გამოჩენილი დანიელი ფიზიკოსი — ნილს ჰენრიკ ბორი დაიბადა კოპენჰაგენში, 1885 წლის 7 ოქტომბერს, ფიზიოლოგიის პროფესორის ოჯახში. ჯერ კიდევ სტუდენტობის პერიოდში ბორმა დაწერა საყურადღებო მეცნიერული ნაშრომი ზედაპირული დაჭიმულობის შესახებ, რისთვისაც მეცნიერებათა აკადემიის ოქროს მედალი დაიმსახურა. უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ ბორი აკადემიაში დატოვეს სამუშაოდ. 1912—15 წლებში მან გამოაქვეყნა სამი სტატია ატომთა სპექტრისა და შედგენილობის შესახებ, სადაც ბორი მოგვევლინა თანამედროვე კვანტური ფიზიკის ერთ-ერთ შემქმნელად და, ამდენად, მის სტატიებს უდიდესი თეორიული მნიშვნელობა აქვთ. აინშტაინმა ამ სტატიების ავტორს გენიალური ადამიანი უწოდა. 1920 წელს ბორმა კოპენჰაგენში შექმნა თეორიული ფიზიკის ინსტიტუტი, რომელსაც დღემდე ხელმძღვანელობს.

1943 წელს გერმანელთა ჯარებით ოკუპირებული დანიიდან ბორი თვითმფრინავით გაიტაცეს ამერიკელებმა. ამერიკაში მან ცნობილ მეცნიერ ფერმისთან ერთად დაამუშავა ატომური ბომბის შექმნის თეორიული საკითხები.

ნილს ჰენრიკ ბორი საბჭოთა კავშირის დიდი მეგობარია. იგი 1929 წელს აირჩიეს საბჭოთა კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო წევრად. ბორს არაერთხელ უმოგზაურია საბჭოთა კავშირში და ლექცია-მოხსენებები წაუკითხავს მოსკოვსა და ლენინგრადში.

ჩვენი კალენდარი

7 ოქტომბერს შესრულდა 75 წელი ნილს ჰენრიკ ბორის დაბადებიდან. საზღვარგარეთის ქვეყნებთან მეგობრობისა და კულტურული ურთიერთობის საქართველოს საზოგადოების მათემატიკისა და ბუნებისმეტყველების სექციამ და ჩვენმა უნივერსიტეტმა ფიზიკის დიდ აუდიტორიაში მოაწყეს დანიის გამოჩენილი ფიზიკოსისადმი მიძღვნილი საღამო.

საღამო შესავალი სიტყვით გახსნა ფიზიკის ფაკულტეტის დეკანმა — პროფ. ვ. მამასახლისოვმა. მოხსენება — „ნილს ჰენრიკ ბორის ცხოვრება და შემოქმედება" — წაიკითხა დოცენტმა ვ. პარკაძემ. მომხსენებელმა ილაპარაკა ბორის მეცნიერულ აღმოჩენათა უდიდეს საკაცობრიო მნიშვნელობაზე.

რ. სურგულაძე

ქართული კულტურის ძეგლი — ნიკორწმინდა

ზაფხულის საგამოცდო სესიების დამთავრების შემდეგ გადავწყვიტე მენახა საქართველოს ერთ-ერთი ულამაზესი არქიტექტურული ძეგლი ნიკორწმინდა, რომლის შესახებ მხოლოდ ჟურნალ-გაზეთებში მქონდა წაკითხული.

28 აგვისტოს ავტობუსით თბილისიდან რაჭისაკენ გავემგზავრე. საღამოს ექვს საათზე ამბროლაურში ჩავედი.

ლამაზი სოფელია სინათლე — სიცოცხლე და სიხარული ჩქეფს აქ. ამ თვალწარმტაც სოფლის შუაგულში მთის ფერდობზე დგას ძველი ქართული არქიტექტურის ძეგლი — ნიკორწმინდა. იგი აშენებულია მეთერთმეტე საუკუნის პირველ მეოთხედში.

მეტად ლამაზი და მრავალფეროვანია ნიკორწმინდის ორნამენტული მორთულობა. მისი გარეგანი მხარე შემკულია დეკორაციული თაღებით. მოჩუქურთმებული სარკმელებითა და შესასვლელებით.

ყურადღებას იპყრობს ნიკორწმინდის კედლები, შემკული ქვისაგან გამოკვეთილი სხვადასხვა ფორმისა და ზომის ფიგურების რელიეფური გამოსახულებით. შიგნიდან კედლები მთლიანად მხატვრულად არის გაფორმებული და დღემდე ინარჩუნებს თავის სილამაზესა და მიმზიდველობას. კედლების გარემხარეზე გამოქანდაკებულია ცხოველებისა და ფრინველების გამოსახულებანი.

მშვენიერი ზაფხულის საღამოა სოფელ სინათლეში. ზაფხულის ნიავ-ქარი აშრიალებულ ხეთა ფოთლების ენით მღერის სიცოცხლეზე და სიყვარულზე. ვათვალიერებ ქართული კულტურის ამ ღირსშესანიშნავ ძეგლს და აქვე მაგონდება ჩვენი უკვდავი პოეტის, საყვარელი გალაქტიონის დიდებული ლექსი: „ქებათა ქება ნიკორწმინდას":

„გზნებით დამკარგავი
გრძნეულ ჩუქურთმებით.
ქარგით დამქარგავი
ნაზი შუქურ-თმებით,
ნეტავ ვინ აზიდა,
ან როგორ აზიდა,
რა ხელმა აზიდა,
მაღლა ნიკორწმინდა.
რა განძი გვქონია,
რა მხნე, რა მდიდარი,
ულრს ქვის ჰარმონია —
დარობს რამდი დარი.
კარგად გამოკვეთა,
ვინაც გამოკვეთა,
სიბრძნით გამოკვეთა
მძლავრი ნიკორწმინდა".

ხუროთმოძღვრების გენიით ღვთიუროვანებულ შემოქმედ ხალხს უთქვამს: „არქიტექტურა გაქვავებული მუსიკაა". ეს ასე ითქმის ჩვენი კულტურის უძვირფასეს ძეგლზე — ნიკორწმინდაზეც.

მ. ჩაგუნავა

ლაპარაკობენ ყამირელები

მათ ასახელეს მშობლიური უნივერსიტეტი

არცერთი ხე, არცერთი ბუჩქი, არცერთი გორაკი. ირგვლივ უკიდეგანო, ხელისგულივით სწორი სტეპია გაშლილი, სტეპი, მაგრამ არა შიშველი და გადახრუკული, როგორც ამას ძველად წერდნენ მნახველები, არამედ სოფლის მეურნეობის მრავალნაირი კულტურებით აფერადებული. ათასობით ჰექტარზე გადაჭიმული ოქროსფერი თავთავებით წელში მოხრილი პურისა და ფეტვის, ქერისა და შვრიის ყანებით. მორცხვი გოგონებივით დაუხრიათ თავები მზესუმზირებს და ნაზად უჭვრეტენ მზეს... ფიცხი ჭაბუკებივით ულვაშები გადაუპრეხიათ სიმინდის ტაროებს, ხოლო ლურჯ-მწვანე ზოლებით აჭრელებული უზარმაზარი საზამთროები ზანტად დაგორებულან მიწის ზედაპირზე. მაგრამ არა, თავების დახრას და გორაობას როდი აცლიან მათ ადამიანები... მკიან, ლეწავენ, ანიავებენ და ხასხასა ნაყოფით დატვირთულ მანქანებს ზედიზედ მიაქროლებენ უზარმაზარი ბეღლებისაკენ... ახლა, როგორც იტყვიან გახურებული ალოობაა დაწყებული. მთელი დღე-ღამის განმავლობაში არ ჩერდება კაცის ხელი, რომელიც მართავს ტრაქტორებსა და კომბაინებს, სანიავებელ თუ სატვირთავ მანქანებს. შორიდან მოჩანს ხორბლის გორები...

უცქერი ნოყიერი მიწის ულევ ბარაქას, გიხარია და თანაც ფიქრობ: აქ, ამ ადგილებში, მხოლოდ სამიოდე წლის წინათ გაიარა პირველმა გუთანმა და ათასობით წლის ნასვენ მიწას შეუნგრია მკერდი. გატყდა ყამირი. სამი წლის წინათ მოვიდნენ აქ პირველი მამაცი ადამიანები ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა კუთხეებიდან და ერთმანეთის მხარდამხარ დაიწყეს ძმური შრომა. აქ შეხვდნენ პირველად ერთმანეთს და სამუდამოდ დაუმეგობრდნენ ადამ დაუბერგი და ვიქტორ სემიონოვი, საშა ჩეტვერკოვი და რომან კრემფტერი, ჰასან მამედოვი და მიკოლა გრიშენკო და სხვ.

ისინი ერთმა გრძნობამ, ერთმა მიზანსწრაფვამ შეჰყარა აქ და მას შემდეგ ძმებივით განუყრელად ეწევიან შრომის მძიმე, მაგრამ სასახელო ჭაპანს.

სურათზე: პავლოდარის ოლქის ლებიაჟინოს რაიონული გაზეთის „ლენინსკი პუტ"-ის რედაქტორი (წინა პლანზე შუაში) ტ. კოლმაგამბეტოვი ესაუბრება ისტორიის ფაკულტეტის ყამირელ სტუდენტებს.

წელს ქართველ სტუდენტთა ათას-კაციანი ეშელონიც გაემგზავრა მოძმე ყაზახეთის სსრ პავლოდარის ოლქში, ნაყამირალზე მოსავლის უდანაკარგოდ აღებისა და დაბინავებაში მონაწილეობის მისაღებად.

მომავალი იურისტების თუ ინჟინრების, ჟურნალისტების თუ აგრონომების, პედაგოგების თუ ეკონომისტების მიზანსწრაფვა ერთი იყო — მაქსიმალურად გამოეყენებინათ დრო და რაც შეიძლება თვალსაჩინო წვლილი შეეტანათ ამ საერთო-სახალხო საქმეში. სურვილი მარტო სურვილად როდი დარჩა. ორი თვის მკლავდაუსვენებელი შრომის შემდეგ თვალსაჩინო და მისასალმებელი გახდა მათი ნაშრომ-ნამოღვაწარი. მაგალითისათვის ერთ-ერთ მეურნეობაში მომუშავე სტუდენტთა საქმიანობას მოვიყვან.

კიზილ-კოგამის (წითელი საზოგადოების) საბჭოთა მეურნეობა ლებიაჟინოს რაიონში მოწინავეთა პირველ რიგებში დგას. იქ სამუშაოდ ჩვენი უნივერსიტეტის ფილოლოგიის, იურიდიული და ფიზიკის ფაკულტეტების 75-მდე სტუდენტი გააგზავნეს. ორი თვის მანძილზე შეუჩერებელი მარათონის შემდეგ მათ ფინიშის ხაზიც საამაყო მაჩვენებლებით გადაკვეთეს. სულ მალე გახდნენ ცნობილნი არა მარტო მეურნეობაში, არამედ მთელ რაიონში სტუდენტთა ის ბრიგადები, რომლებსაც რ. ბასილაშვილი, შ. პაპაშვილი და ვ. ტაბატაძე ხელმძღვანელობდნენ. მათი ხელით აშენდა და შეკეთდა მეცხოველეობის ფერმები, ჩაიდო ასობით ტონა სიმინდის მწვანე მასა სასილოსედ, გაიწმინდა ათობით ჰექტარი მიწის ზედაპირი კალოებისათვის, სახელმწიფო ბეღლებისაკენ გაიგზავნა ათასობით ფუთი ხორბალი. შრომის საუკეთესო მაგალითები აჩვენეს: რ. თავაძემ, ა. ბუხრაშვილმა, რ. ტყეშელაშვილმა, თ. ჯაფარიძემ, ე. ჯანდოევმა, პ. ლიკლიკაძემ, ვ. სულაკაურმა, დ. ურუშაძემ, ს. გურჩიანმა კ. ცხომელიძემ, ი. ტუზიკოვმა, ჯ. ტიკაძემ, უ. სალთხუციშვილმა, უ. გიორგაძემ, ჯ. ნონიკაშვილმა, ო. ცარციძემ, ედ. გოგოსაშვილმა და სხვ.

როცა გამოსათხოვარ მიტინგზე შეიკრიბნენ, მეურნეობის დირექტორმა ი. სინიცინმა ასე მიმართა მათ: — მე ადმინისტრაციისა და მთელი მეურნეობის მშრომელთა სახელით უდიდეს მადლობას მოგახსენებთ პირადად თქვენ, ქართველო სტუდენტებო, და თქვენი სახით — მოძმე ქართველ ხალხს, ქართულ უნივერსიტეტს და თქვენს პროფესორ-მასწავლებლებს, რომლებმაც თქვენ გასწავლეს არა მარტო მეცნიერების მწვერვალების დაპყრობა, არამედ ფიზიკური შრომის ფრონტზედაც ვაჟკაცური შეტევა.

ეს იყო უდიდესი ჯილდო ყველა მათგანისათვის...

გამარჯვებულები სტოვებდნენ ყაზახეთის მიწას და ომახიანი ქართული სიმღერით მოეშურებოდნენ საქართველოსაკენ საპატიო სიგელებითა და ყამირელის ნიშნებით მკერდდამშვენებული ჩვენი სტუდენტები.

* გ. საითიძე,
გაზეთ „ახალგაზრდა სტალინელის" საკუთარი კორესპონდენტი.

სურათზე: ყამირელები თივის დამზადებაზე

კედლის გაზეთების მიმოხილვა

ხანგრძლივი ძილი მავნებელია

II კორპუსის დერეფანში მიმავალს თვალში ეცემა ლამაზად გაფორმებული კედლის გაზეთი. თავისუფალი დრო მქონდა და სიამოვნებით შევუდექი კითხვას, მაგრამ...

მექანიკა-მათემატიკის ფაკულტეტის II კურსის გაზეთ „კურსის ხმის“ მოწინავე წერილი ასე იწყებოდა — „ერთ თვეზე მეტი გავიდა იანვრის სესიების უკანასკნელი დღეებიდან, მაგრამ“...

თუმცა ამ გაზეთს არც ნომერი, არც თვის აღმნიშვნელი არავითარი ნიშანი არ გააჩნდა, მე მაინც სწრაფად დავასკვენი, რომ იგი გამოშვებული უნდა იყოს ამ რვა თვის წინათ, თებერვალში ან მარტის პირველ დღეებში.

იმავე ფაკულტეტის IV კურსის კომკავშირული ორგანიზაციის „ყოველთვიური“ კედლის გაზეთის „სტალინელის“ ერთ-ერთ წერილში ვკითხულობთ: „IV კურსელი სტუდენტებისათვის II სემესტრი პედაგოგიური პრაქტიკით დაიწყო“...

იმავე ფაკულტეტის ალკკ ბიუროს კედლის გაზეთი — „ეკალი“ თუმცა ნომერსასაც გვიჩვენებს, თვესა და წელსაც, მაგრამ ესეც რომ არ იყოს, მაინც მოხერხდებოდა მისი „გამომზიურების“ თარიღის დადგენა მასზე გამოსახული ერთ-ერთი ილუსტრაციით, რომელიც მიძღვნილია ერევნის „სპარტაკისა“ და თბილისის „დინამოს“ „მომავალი“, 13 მაისის შეხვედრისადმი.

აქვეა ერთი კედლის გაზეთიც — „III კურსელი“, კაცი წინასწარმეტყველიც რომ იყო, ვერ გაიგებ ვისი ორგანოა. ძნელია გამოშვების თარიღის დადგენაც. გაზეთში მოთავსებულია მოქანდაკე ელგუჯა ამაშუკელის შესანიშნავი ნამუშევრის „ქართველი დედის“ რეპროდუქცია, აგრეთვე წერილები, რომლებიც ბევრს საინტერესოს გვამცნობენ დედის შესახებ...

ამ ნიშნების მიხედვით გაზეთი 1960 წლის მარტში უნდა იყოს გამოშვებული, თუმცა, შესაძლებელია, ერთი წლით ადრინდელიც იყოს. სხვათა შორის, გაზეთის რედკოლეგიას (თუ მას იგი ისევ გააჩნია) შეუძლია ეს ნომერი ასეთივე წარმატებით გამოიყენოს 1961 წლის მარტშიაც...

კარგი იქნება მექანიკა-მათემატიკის ფაკულტეტის კომკავშირულმა ორგანიზაციამ სათანადო დასკვნები გააკეთოს აქედან.

ზემოდასახელებული გაზეთების რედკოლეგიებში შემავალო ამხანაგებო, დროა გასული სასწავლო წლის კედლის გაზეთების ადგილები ახლებმა დაიჭირონ. თქვენ დიდიხანია გძინავთ, რაც მეტად მავნებელია!

ლალა გორდაძე,
ჟურნალისტიკის განყოფილების II კურსის სტუდენტი.

საინტერესო თემაზე

ორკუდიანი ხვლიკი

აკადემიკოს სიმონ ჯანაშიას სახელობის საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ზოოლოგიური განყოფილების ფონდში ინახება ზოლიანი, ორკუდიანი ხვლიკი (№ 655), დაჭერილი თბილისში, კიროვის სახელობის პარკში, საშუალო სკოლის მოსწავლეების — თ. ბიძინაშვილისა და ვ. მერკუროვას მიერ.

რით შეიძლება აიხსნას ამ ხვლიკის ორკუდიანობა? ცნობილია, რომ ხვლიკს გააჩნია მოწყვეტილი კუდის აღდგენის უნარი, მაგრამ ამ ხვლიკზე ამას ვერ ვიტყვით, რადგანაც კუდის ორივე განშტოება მას თანაბარი სიგრძისა აქვს, მაშინ, როდესაც დაზიანების შემთხვევაში აღდგენილი კუდი, როგორც წესი, უფრო მოკლე, ნაკლებგანვითარებული და განსხვავებული ფერისა უნდა ყოფილიყო. მაშ, რაშია საქმე?

ჩვენ ვიცით, რომ რიგ წყალსატევებში მცირე რაოდენობით მოიპოვება რადიაქტიული ელემენტები. ასე, მაგალითად: შუა აზიაში არის უსახელო ტბა, რომელშიც მრავალი ბაყაყი ბინადრობს. იმის გამო, რომ ტბაში აღნიშნულია უმცირესი რაოდენობა ცეზიუმისა, ბაყაყები თითქმის ყველა „მახინჯებია“: აქვთ 5—6 კიდური ან ორი თავი. ასეთივე მოვლენა ჩვენ შევნიშნეთ სავარცხლიან ტრიტონების მიმართაც წყალტუბოში. ტრიტონები ცხოვრობენ სააბაზანო შენობიდან გამომავალი ნელთბილი წყლის გამდინარე გუბურაში.

საფიქრებელია, რომ ორკუდიანი, ზოლიანი ხვლიკის დაჭერის ადგილზეც შეიძლება ყოფილიყო რაიმე რადიაქტიური ელემენტის მცირე რაოდენობა.

რევაზ ჟორდანია

სპორტის ამბები

საიუბილეო თარიღის შესახვედრად

საქართველოს სპორტული საზოგადოებრიობა წარმატებით ემზადება თავისი ეროვნული დღესასწაულის — საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 40 წლისთავის შესახვედრად. ამ მხრივ სათანადო მუშაობას ატარებს ჩვენი უნივერსიტეტის ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის კათედრა, სპორტულ კლუბთან ერთად. უნივერსიტეტში ამჟამად დიდი მუშაობა მიმდინარეობს თანრიგოსნების მომზადების სახელმწიფო გეგმების ვადაზე ადრე და გადაჭარბებით შესასრულებლად. ფიზაღზრდის კათედრას გეგმით მიცემული ჰქონდა მოემზადებინა სპორტის ოსტატი — 7, პირველთანრიგოსანი — 44, მეორეთანრიგოსანი — 76 და მესამეთანრიგოსანი — 190. უკვე დღეისათვის ეს გეგმა გადაჭარბებითაა შესრულებული. ასე: მომზადებულია 7-ის ნაცვლად 14 ოსტატი, 44 პირველთანრიგოსანი, 78 მეორეთანრიგოსანი და 238 მესამეთანრიგოსანი. თანრიგოსნების გადაჭარბებით მომზადებაში თავი ისახელეს კალათბურთის, მძლეოსნობის, ჭიდაობისა და ფარიკაობის სექციებმა.

1960 წელს თანრიგოსნების მომზადების სახელმწიფო გეგმების ვადაზე ადრე და გადაჭარბებით შესრულებისა და სპორტმასობრივ ღონისძიებებში აქტიური მონაწილეობისათვის დაწესებულია საქართველოს სსრ სპორტსაზოგადოებათა და ორგანიზაციების კავშირის პრეზიდიუმისა და სპორტსაზოგადოება „ბურევესტნიკის“ საკავშირო საბჭოს გარდამავალი ჯილდოები, რომელთა მოპოვება დიდად არის დამოკიდებული ჩვენი სპორტული განყოფილებების ორგანიზაციულ საქმიანობაზე. ამ დიდ საქმეში მაინც და მაინც თავისი წვლილი ვერ შეაქვთ ფეხბურთის, ჭადრაკის, ჩოგბურთის და ნიჩბოსნობის სექციებს, რომელთა სპორტული მუშაობა და ორგანიზაციული საქმიანობა ძალზე სუსტად გამოიყურება. აღნიშნული სექციები ჯერჯერობით თანრიგოსნების მომზადების სახელმწიფო გეგმას ვერ ასრულებენ. სექტემბრის ბოლო რიცხვებში დამთავრდა ქ. თბილისის პირველობა ფეხბურთში ძირეულ კოლექტივებს შორის, სადაც ჩვენმა ფეხბურთელებმა სამარცხვინოდ წააგეს ფინალური შეხვედრა შედარებით სუსტ მოწინააღმდეგესთან და მეორე ადგილი დაიკავეს. გუნდში არ არის დამყარებული მტკიცე დისციპლინა, ცუდად არის დაყენებული ვარჯიშებზე მოთამაშეების გამოცხადების საქმე. გუნდის ხელმძღვანელმა, ამხ. ბ. ქელიძემ ვერ უზრუნველყო თერთმეტი მოთამაშის გამოცხადება დანიშნულ ადგილზე და 8 მოთამაშით, ცხადია, გუნდმა სასურველ შედეგს ვერ მიაღწია. უპასუხისმგებლოდ მოექცნენ თავიანთი მოვალეობის შესრულებას და ფინალურ თამაშზე სრულიად უმიზეზოდ არ გამოცხადდნენ ფიზიკის ფაკულტეტის სტუდენტები — თ. მანჯგალაძე, ბ. ლეჟავა და გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტის სტუდენტი ჯ. კეკელია. აღნიშნული სტუდენტების საქციელი შესაბამისი ფაკულტეტების ხელმძღვანელობის მსჯელობის საგნად უნდა იქცეს.

თანრიგოსნების მომზადების სახელმწიფო გეგმების ვადაზე ადრე და გადაჭარბებით შესრულება დიდად არის დამოკიდებული უნივერსიტეტის საიუბილეო სპარტაკიადის ჩატარების ორგანიზაციაზე, რომელიც წინ უსწრებს თბილისის უმაღლესი სასწავლებლების სპარტაკიადას. საჭიროა ფაკულტეტების ფიზკულტურულმა საბჭოებმა, პარტიულმა, კომკავშირულმა და პროფკავშირულმა ორგანიზაციებმა, დეკანატებთან ერთად, დარჩენილი დროის მცირე მონაკვეთი მაქსიმალურად გამოიყენონ და იბრძოლონ თავიანთი კოლექტივების მაღალი სპორტული შედეგებისათვის.

ბ. ტყეშელაშვილი,
ფიზაღზრდისა და სპორტის კათედრის პარტორგანიზაციის მდივანი.

სტუმრად დიდ ხელოვანთან

ხალხის საყვარელი მხატვრის — ლადო გუდიაშვილის ყალმის შედევრებს შორის მნახველი სასწაულთა გარემოცვაში გრძნობს თავს, დიდი ხელოვნებისადმი თაყვანისცემით იმსჭვალება.

ამ დიდ ხელოვნებასთან და მის შემოქმედ უბადლო ხელოვანთან შეხვედრა ხუთიოდე წლის წინათ ქართული კულტურის ნამდვილ ზეიმად იქცა. ჩვენ მოუთმენლად ველოდით ახალ შეხვედრას, რომელიც ფილოლოგიის ფაკულტეტის პროფესორ-მასწავლებელთა და თანამშრომელთათვის მოაწყო პროფბიურომ დოცენტ სოლომონ ხუციშვილის ინიციატივით და აი, 6 ოქტომბერს ჩვენ ვეწვიეთ მხატვრის სახელოსნოს.

გაიღო კარი და უეცრად ლადო გუდიაშვილის სურათების საყვარელ სამყაროში აღმოვჩნდით...

სახელოსნოში გამოფენილი ნამუშევრები უსიტყვოდ ღაღადებენ, რომ სილამაზის დასაფლავება არ შეიძლება. მშვენიერება ხალხს ეკუთვნის და ყოველთვის მივა მასთან, როგორც არმაზის აკლდამიდან მზესავით ამოსული სერაფიტა...

ჩვენ გვხიბლავს დიდოსტატის ფუნჯით მოთხრობილი საოცარი ზღაპრები, ვკითხულობთ მისი ყალმით ნაზად დაწერილ ლექსებს, გვაოცებს მის გრაფიკულ ნამუშევრებში ჩაქსოვილი ღრმა აზრები.

მეტად ორიგინალურია მხატვრის ხელწერა. იგი განსაკუთრებული თვალით შეჰყურებს მოვლენებს, მისი გიგანტური ფანტაზია ყველაფერს თავისებურად გარდატეხავს და განასახიერებს. ამიტომ ლადო გუდიაშვილი ყოველი თავისი ნამუშევრის სრულუფლებიანი ავტორია, მაშინაც კი, როდესაც რომელიმე ლიტერატურული ნაწარმოების მიხედვით ქმნის სურათს და, მისივე სიტყვით რომ ვთქვათ, „თანაავტორის“ ხვედრით უნდა დაკმაყოფილდეს.

— მხატვრული ნაწარმოების დასურათება, ისევე როგორც ისტორიული თემატიკა, ზედმიწევნით სიზუსტეს მოითხოვს და ამით ერთგვარად ფრთებს ჰკვეცს მხატვრის ფანტაზიას. მაგრამ მე ვცდილობ ამ დარგშიც ისეთი თემები ავირჩიო, სადაც ჩემი სიტყვის თქმის შესაძლებლობა მექნება, — გვითხრა ამის შესახებ ლადო გუდიაშვილმა გულითადი საუბრის დროს, რომელიც სახელოსნოში გაიმართა.

ჩვენ გაგვაოცა ამ დიდი შემოქმედის საოცარმა თავმდაბლობამ და უბრალოებამ. მისვლისთანავე ისეთი მეგობრული ატმოსფერო წარმოიშვა, რომ ყველა თავისუფლად გრძნობდა თავს, ვაძლევდით შეკითხვებს, ვსაუბრობდით ხელოვნების საჭირბოროტო საკითხებზე. დოცენტმა სოლომონ ხუციშვილმა, პროფესორმა პანტელეიმონ ბერაძემ და დოცენტმა ანდრო ჰილაიამ ერთგვარი დისკუსიაც გამართეს მხატვართან.

ლადო გუდიაშვილი გვესაუბრა პარიზის პერიოდის იმ ნამუშევრების შესახებ, რომლებიც საზღვარგარეთულ მუზეუმებში ინახება. მისი ოთხი ნაწარმოები გამოფენილი ყოფილა ლუვრში და კატალოგშიც არის შეტანილი. მის მიერ შესრულებული სურათების ნაწილი კი ამერიკაშია გატანილი, ინახება როგორც მუზეუმებში, ისე კერძო კოლექციებში.

ჩვენ დაგვაინტერესა, როდისთვის არის განზრახული ახალი გამოფენის მოწყობა, მაგრამ, როგორც ეტყობა, ამ მხრივ ლ. გუდიაშვილი არ ჩქარობს.

— გამოფენა — ეს შემოქმედებითი ანგარიშია საზოგადოების წინაშე — გვითხრა მან — ახალ გამოფენაზე ახალი სიტყვა უნდა ითქვას, იგი აუცილებლად რითიმე უნდა სჯობდეს ძველ გამოფენას, ამისათვის კი ჯერ დაუღალავი შრომაა საჭირო.

მხატვარმა გვიჩვენა თავისი ახალი ნამუშევრები, რომლებშიც უმალვე ვიცანით მკლავღონიერი და ფუნჯმართალი ძველი ლადო, მაგრამ მხედველობიდან არ გამოგვრჩა ერთგვარი სიახლეც. ავტორს მეტი სინათლე შეუტანია ახალ ნაწარმოებებში, შედარებით უფრო ღია ფერებს ახამებს, ვიდრე წინათ.

საერთო აღტაცება გამოიწვია დიდმა ტილომ, რომელსაც პირობითად ორი სათაური აქვს — „გაზაფხული“ და „პირველი კოცნა“. მწვანედ აბიბინებულ მდელოზე შველივით მოუღერებია ყელი შეყვარებულ ქალ-ვაჟს, მდინარის მეორე ნაპირზე კი ასეთსავე მდგომარეობაში მყოფი ორი ნიამორი მოჩანს. იმდენი პოეზია, იმდენი უთქმელი განცდაა ამ სურათში, რომ გვჯერა, — ლადო გუდიაშვილის შემოქმედებითი გაზაფხული კვლავ დიდხანს გაგრძელდება.

ნინო აბესაძე

რედაქტორი **ირ. ვეშაპიძე**

რედაქციის მისამართი: ქ. თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზირი, № 1. ტელეფონი 2—38—34

ი. ბ. სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობის სტამბა, ი. ჭავჭავაძის გამზირი № 1, ტირაჟი 2 000 უე 03761